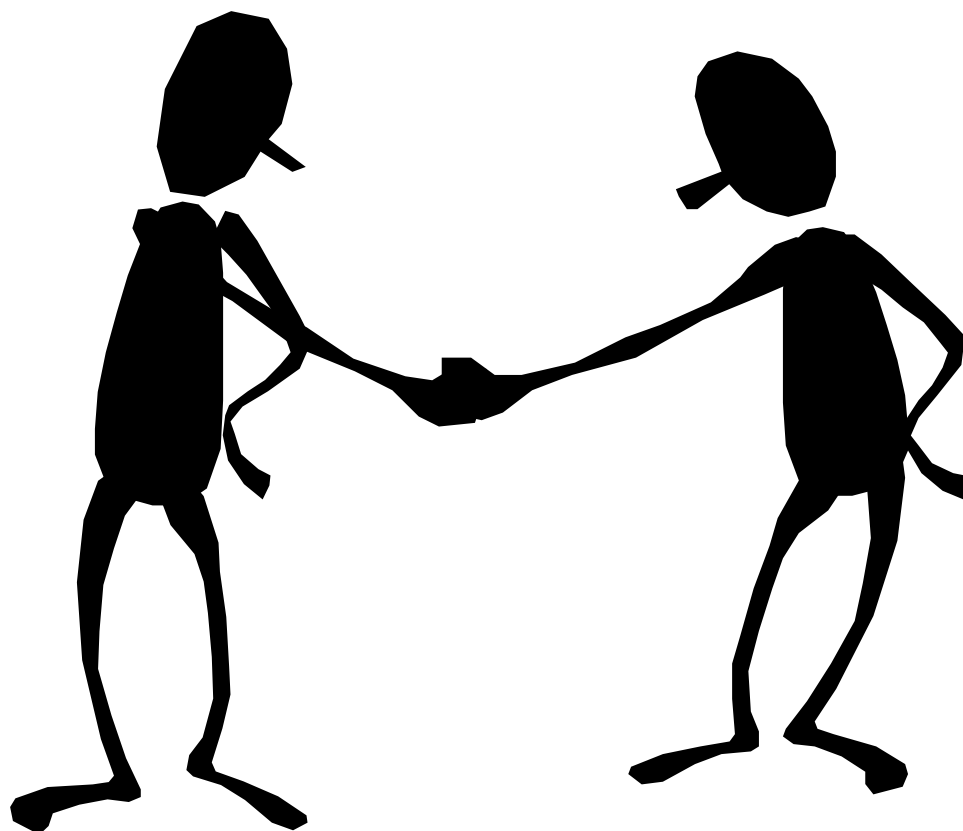

Razem Gazeta

Maart, 2005

Razem, het Poolse woord voor ‘samen’.

Ons bestuur bestaat uit:

Voorzitter: Tineke Cramer
Secretaris: Joop Rossewij
Penningm: Kees Floor
Lid: Jean Rijksen
Lid: Hanka Vossen
Lid: Hedy van Zijl

Van de Voorzitter.

Het nieuwe jaar is al weer ruim een maand aan de gang en het is eigenlijk al veel te laat om een ieder een goed nieuw jaar te wensen.

Toch wil ik dit namens de Stichting Razem graag doen, want zonder de vele vrijwilligers is onze Stichting nergens.

Tijdens de reünie van de van de laatste St. Michelsmarkt heb ik weer kunnen merken hoe enthousiast de “Polengangers” zijn.

Intussen zijn de besturen van Razem Mieścisko en De Bilt/Maartensdijk al weer druk bezig om de plannen voor dit jaar te verwezenlijken; u kunt het programma lezen in deze Gazeta.

Dit jaar organiseren wij weer eens een beroeps uitwisseling. In de week van 14 maart komt een groep politiemensen uit Mieścisko en omgeving.

Al een oud idee, maar door de gemeentelijke herindeling van Maartensdijk en De Bilt en de spanningen van vorig jaar rond het terrorisme en de oorlog in Irak kon dit bezoek diverse keren niet doorgaan.

De politie uit omgeving Mieścisko moest van hogerhand vorig jaar thuis blijven, aangezien ook Poolse soldaten zijn betrokken bij de oorlog in Irak, en men eventueel ook daar een aanslag kon verwachten, zoals in Madrid.

Zo zie je maar weer, je maakt plannen, maar soms komen er andere zaken om de hoek kijken, waar je geen invloed op hebt. Daarom kon deze uitwisseling vorig jaar niet door gaan.

Gelukkig is dit niet vaak het geval en wij stellen het bijzonder op prijs, dat de politie in De Bilt ons verzoek weer opnieuw heeft opgepakt.

Soms komen er ook hele onverwachtse uitwisselingen tot stand.

Vorig jaar kwam bij ons plotseling het verzoek binnen, dat een groep van 20 leraren uit Mieścisko graag een week in de zomervakantie een werkbezoek wilden brengen aan Nederland.

Een dilemma voor ons, want aan de ene kant wil je graag verzoeken honoreren, aan de andere kant in een Nederlandse vakantie tijd iets organiseren valt voor vrijwilligers niet altijd mee.

Waar moet je ze allemaal onderbrengen, wat gaat het allemaal kosten (onverwachte uitgaven) en wat voor een programma kun je ze bieden, zodat ze er ook iets van mee kunnen nemen voor hun les programma.

Dank zij de subsidie, die we hebben aangevraagd bij de Europese Unie vielen de problemen van de financiën voor ons erg mee.

Voor onderdak in gastgezinnen hebben we in deze vakantietijd niet gekozen, maar we hebben een fantastische plek gevonden in een camping/hotel in de Lage Vuursche.

Het programma maken was geen groot probleem, omdat er zoveel te zien is in ons kleine Nederland wat voor hun lesprogramma interessant zou kunnen zijn.

Zo hebben we een dagje kunst gedaan in Groenekan. Op een ontspannen wijze konden wij een kijkje nemen in de ateliers van diverse Groenekanse kunstenaars.

Den Haag leek hun ook erg interessant. Voor ons was die dag wat minder, want na een bezoek aan het voorlichting bureau van de Europese Unie zijn we één van de Polen kwijtgeraakt. Zij was zo onder de indruk van alles wat ze zag op straat, dat ze in een soort dromenland terecht was gekomen en ze vervolgens de groep vergat.

Daar stond ze dan “alleen” op straat, voor het eerst in het buitenland en alleen maar Pools sprekend.

Gelukkig is het allemaal goed af gelopen, ze kon de humor er wel van in zien, maar ze heeft ons de volgende dagen niet meer uit het oog verloren.

Verder hebben we de waterhuishouding in Nederland besproken, de delta werken bezocht, een bezoek gebracht aan Zierikzee en natuurlijk de zee zelf.

Een dagje Amsterdam mocht natuurlijk niet ontbreken met een bezoek aan het Rijksmuseum, waar een tentoonstelling was over de Gouden Eeuw. En zo waren er nog meer interessante onderdelen in het programma.

Deze onverwachtse groep was een buitengewone enthousiaste en leergierige groep. Men vond het heel bijzonder om Nederland een beetje te leren kennen, deze keer eens zonder hun leerlingen.

Men had veel plezier met elkaar ook tijdens het schilderen van hun eigen kunstwerk in het atelier van Yvonne van Os. Leuk was het, dat ook bekenden uit Maartensdijk de groep Polen 's avonds kon bezoeken.

Namens het bestuur van Razem wil ik iedereen hartelijk bedanken voor zijn/haar inzet.

U hebt allen bijgedragen aan deze bijzondere ontmoeting.

Tineke Cramer

Programma 2005

In navolging van vorig jaar proberen we weer zo goed mogelijk het jaarprogramma hier weer te geven. Desondanks gebeuren er nog wel eens onvoorspelbare dingen, waardoor een uitwisseling/bezoek niet kan doorgaan of er wordt alsnog een contactmoment op poten gezet, die oorspronkelijk niet in het programma stond.

Als iemand meer van een bepaalde uitwisseling wil weten zoals b.v. het programma van de bezoekers etc. dan is het raadzaam dit te informeren bij één van de op het voorblad genoemde bestuursleden van Razem en vooral bij Tineke Kramer.

- Maart Politie functionarissen.
Hopelijk gaat het nu toch gebeuren. Het uitgestelde bezoek van de politie mensen uit Mieścisko en Wągrowiec.
Deze uitwisseling is gepland van maandag 14 maart tot en met vrijdag 18 maart.
- April Scholieren uit Mieścisko.
Al vele jaren komen in april de scholieren van de school in Mieścisko naar Maartensdijk. Tijdens hun verblijf in Nederland doen ze veel leuke dingen waar onder altijd een dag naar de Efteling.
Dit jaar komen ze op 11 april naar Maartensdijk en op 15 april keren ze weer huiswaarts.
- Mei De meigroep
Het wordt alweer de 8e keer, dat er (9 à 13) volwassenen uit de gemeente Mieścisko een kijkje komen nemen in de Hollandse keuken. De laatste jaren hebben we “een thema” aan deze uitwisseling te geven. In 2003 was dat b.v. “wonen en energie”, terwijl in 2004 voor het onderwerp kunst was gekozen.
- Juni Groenhorst College “goes East”.
Ook deze uitwisseling is al een traditie geworden. De trip van de scholieren van het Groenhorst College naar Polen om kennis te maken met het Poolse gezinsleven, de gewoonten en het land/omgeving van Mieścisko.
De leerlingen en hun begeleiders trekken 26 mei de grens over en komen 2 juni weer terug.

Juli Zomerkamp.
Elk jaar wordt er een zomerkamp georganiseerd voor jongeren tussen de 11 en 16 jaar. Het ene jaar wordt dit in Polen gehouden (2004) en dit jaar zal het in Nederland zijn van 2 juli tot en met 9 juli.

De locatie wordt nog naar gezocht, maar als het wil lukken dan zal het weer op het terrein van Dennendal plaatsvinden. In deze mooie omgeving en op deze prachtige locatie komen dan een 20 tal Poolse kinderen en een ongeveer gelijke groep Nederlandse kinderen samen en trekken de hele week met elkaar op.

Voor dit kamp kunnen jongeren zich opgeven bij Joop Rossewij (zie voorblad)

September Dit jaar zal het de zevende keer worden, dat een groep mensen uit Maartensdijk/de Bilt naar Mieścisko gaan om daar een aantal dagen te vertoeven, leuke en interessante dingen/plaatsen te bezoeken. Centraal staat bij deze uitwisseling in september de markt.
Tijdens deze markt verkopen we de ingezamelde kleding, knuffels, schoenen, dekens etc. De opbrengst wordt in samenspraak met het Razem comité in Mieścisko geschonken aan een vooraf afgesproken doel. Zo zijn de schenkingen in de afgelopen jaren o.a. gegaan naar: de plaatselijke kleuterschool, de lagere school en het voortgezet onderwijs, de bibliotheek etc. De bestemming van de opbrengst van de markt van 2005 zal nog definitief worden vastgesteld in een later stadium.
De reis naar de markt zal plaatsvinden rond het eerste weekend van september.

Rommelmarkt in het Groenhorst College.

De jaarlijkse rommelmarkt binnen de muren van het Groenhorst College begint al een traditie te worden waar de mensen uit Maartensdijk en omgeving jaarlijks naar uit kijken en op rekenen. Op woensdag 24 november j.l. werd deze gehouden tussen 15.00 uur en 20.00 uur.

Sinds enige jaren heeft een groep vrijwilligers van Razem er een stekje gevonden om de door hen samengebrachte en geïmporteerde (uit Polen natuurlijk) spullen aan de man te brengen. Beide opbrengsten (van het Groenhorst College en van Razem) zijn voor goede doelen in Polen.

Het Groenhorst College gebruikt dit om het uitwisselingsproject met leeftijdsgenoten uit Mieścisko in stand te houden. Naast de rommelmarkt hebben zij ook een sponsorloop georganiseerd. Deze bracht hen ruim € 11000,- op, terwijl de rommelmarkt voor hen bijna € 3000,- in het laatje bracht.

De opbrengst voor Razem (een stuk bescheidener) was ruim € 250,-. Over de bestemming van dit bedrag wordt nagedacht en zal naar alle waarschijnlijkheid (in overleg met het Razem comité in Mieścisko) gaan naar de kerk in Sarbia, die dan 100 jaar bestaat.

De groep vrijwilligers voor deze markt bestond uit de volgende mensen:
Dilia en Henk van de Bunt, Arie en Ria Kemp, Jean Rijksen, Louis Voorn en Hedy van Zijl.
Namens Razem nogmaals allemaal bedankt.

Gniezno, de zetel van het Poolse religieuze leven.

De stad Gniezno met haar 60.000 inwoners is één van de belangrijkste plaatsen voor de Poolse bevolking en vele katholieken buiten de Poolse landsgrenzen. In de tiende eeuw (966) wordt de eerste Poolse heerser Mieszko I hier gedoopt. Deze gebeurtenis wordt beschouwd als de officiële geboorte van de staat Polen.

Een aardige legende vertelt, dat ene Lech, hoofdman van de Polanenstam (vandaar de latere naam Polen) op de heuvel van Gniezno de nacht doorbracht tijdens een hertenjacht.

's Ochtends werd hij gewekt door het vleugelgeruis van een daar nestelende, witte adelaar. Zeer onder de indruk van deze vogel besloot hij op die plaats zijn burcht te bouwen en hij nam de afbeelding van de witte adelaar op in zijn wapen. Het tegenwoordige wapen van Polen.

In 997 kochten de Polen het dode lichaam van de, door de heidense Pruzzen, vermoorde **bisschop Wojciech (Sint Adalbert)**. Ze betaalden daarvoor zijn lichaamsgewicht in goud en brachten hem als een heilig relikwie naar Gniezno. Toen de toenmalige paus hiervan hoorde, verklaarde hij Adalbert heilig en maakte Gniezno tot het aartsbisdom van Polen. Nog altijd is Gniezno het centrum van het religieuze leven in Polen en wordt bezocht door hordes pelgrims en toeristen uit de hele wereld. Uiteraard is de kathedraal van Gniezno met de relikwieën van Sint Adalbert de meest bezochte plaats.

De relikwieën van St. Adalbert worden door de gelovigen beschouwd als de meest kostbare en heilige elementen van de kathedraal.

De Kathedraal.

Aan deze prachtige kerk van de Heilige Maagd Maria en Sint Adalbert is door de eeuwen heen gebouwd, herbouwd, verbouwd en hersteld. Ze werd verwoest door twee grote branden. Eén in 1613 en een tweede in 1760. Tijdens de tweede wereldoorlog werd de kerk door de Duitsers gebruikt als concertzaal. In haar huidige staat heeft de basiliek drie schepen, is 85 meter lang met een 22 meter hoog middenschip en twee torens van 65 meter. Het interieur is omgeven door 2 sacristieën, een bibliotheek, 3 vestibules en 14 kapelletjes. Maar, ondanks dat elk van deze kapelletjes een aparte vermelding verdienen, blijven zij in de schaduw van de 2 wonderen van de kathedraal: De deur van Gniezno (bronzen deuren aan de zuid kant) en de relikwieën van St. Wojciech (Adalbert).

Na de laatste grote brand in 1760 werd de kerk door de beroemde architect **Ephraim Schroeger** in classicistische stijl herbouwd met rondbogen. Het schip wordt ondersteund door pilasters met Corinthische kapitelen.

De beroemde **bronzen deuren** zijn in 1170-1180 uit massief brons gegoten (waarschijnlijk in Gniezno en vermoedelijk door kunstenaars van aan de Moze) en behoren tot de belangrijkste en is één van de meest fantastische Romaanse kunstwerken in Polen en van Europa. De niet precies symmetrische deuren laten in achttien rechthoekige vlakken belangrijke gebeurtenissen (van zijn geboorte tot begravenis) zien uit het leven van de heilige Adalbert. Het verhaal van de heilige lees je uit deze taferelen, waarbij je eerst de linker kant van onder naar boven moet "lezen" en dan de rechter kant van boven naar beneden. De randen van de deuren zijn prachtig versierd met o.a. dier- en plantmotieven.

Het pronkstuk van de kathedraal is zonder enige twijfel het zilveren relikwieschrijn van Sint Adalbert. Je vindt deze kist met de resten van de heilige op het hoogaltaar. Het schrijn heeft de vorm van een sarcofaag, die door zes adelaars (daar heb je die vogels weer) wordt gedragen en staat op een voetstuk van zwart marmer. Verder wordt het nog ondersteund door figuren, die op hun knieën zitten. Deze figuren vertegenwoordigen 4 sociale standen:

- ridderschap
- stads mensen
- plattelands volk
- geestelijkheid

Op het deksel ligt de heilige bisschop zélf in vol ornaat. Terwijl de zijden van de kist zijn versierd met scènes uit zijn leven. Aardig detail: Dit magnifieke kunstwerk is gemaakt door de Nederlandse goudsmid **Piet van der Rennen**, die in 1662 in Gdansk werkte. In de kathedraal zijn verder nog tal van prachtige kunstwerken en indrukwekkende kapellen te bezichtigen.

Je hoeft niet naar Kraków te gaan om het kunstwerk van Wit Stwosz te zien, omdat deze kunstenaar ook de plaquette van bisschop Zbigniew Oleśnicki heeft gemaakt, die onder het koor in de kathedraal staat.

Het museum van het aartsbisdom Gniezno.

Op het hoogste punt van de heuvel vind je het Museum van het aartsbisdom Gniezno met een uitgebreide en prachtige **collectie religieuze kunst**. Romaanse kelken, laat Gotische relikwiehouders en vele andere prachtige kunstwerken. Naast het museum zijn in dit gebouw ook de aartsbisschoppelijke archieven ondergebracht. Documenten van onschatbare waarde, die zelfs dateren uit de twaalfde eeuw. De archieven zijn opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek en er wordt regelmatig geëxposeerd.

Het Museum van het ontstaan van de Poolse staat.

Het museum Początków Państwa Polskiego toont aan de hand van waardevolle oudheidkundige voorwerpen en artefacten de ontstaansgeschiedenis van de Poolse staat. De archeologische collectie van dit museum is zeer waardevol en de moeite van het bekijken meer dan waard.

De kerken.

Naast de genoemde bezienswaardigheden bezit Gniezno (zoals alle Poolse steden) een haast ontelbare hoeveelheid kerken en kapellen. De ene al mooier dan de andere. Teveel om hier allemaal op te noemen, laat staan te beschrijven. Toch noem ik er enkele.

Eén daarvan is de kerk van Johannes de Doper, die stamt uit het midden van de 13e eeuw. Je moet daar naar binnen gaan om de prachtige iconen van het einde van de 14e eeuw geschilderd met “al secco” techniek te zien, die ongelukkig genoeg, ondanks de bescherming, achteruit gaan onder invloed van licht en vochtigheid.

Gniezno is ook geassocieerd met de Franciscaner kerk. Franciscaner werden hier gebracht in 1259 door Prins Bolesław Pobożny (de Devote) en zijn vrouw Jolenta. De kerk, die verschillende keren werd gereconstrueerd, werd gevestigd door de samensmelting van de Franciscaner kerk en het Oratorium van de nonnen van de orde van St. Klara (Klaryski). Het heeft de relikwieën van de heilige Jolenta, die de laatste jaren van haar leven in het Oratorium heeft doorgebracht.

Tenslotte is Gniezno ook een plaats waar de kerk van de Heilige Drie-eenheid van het begin van de 15e eeuw staat met een interessante kapel van de Literaire Broederschap, gevestigd in 1594 om de schrijf- en lees mogelijkheden populair te maken.

De verplichting van elk lid van de broederschap was het doorgeven van deze mogelijkheden gedurende één jaar aan 3 mannen en één vrouw.

De meer wereldse genoegens.

Voor degenen onder ons, die de religie en de cultuur wat minder lang kunnen waarderen, bezit Gniezno tal van gezellige winkelstraten en pleinen met uitstekende restaurants en meer van dit soort gelegenheden. Het is bovendien een zeer oude stad met een rijke historie, die het bekijken meer dan waard is.

Tot slot nog het volgende. Als je van de grote kathedraal de stad in loopt, dan kom je op een plein met allemaal plaquettes in de straat aangebracht. Daar is onze zustergemeente Mieścisko ook bij.

Adventactie Solidaridad van de gezamenlijke RK kerken in gem. de Bilt

De afgelopen Adventactie Solidaridad is een groot succes geworden. Er is een bedrag opgehaald van in totaal € 1159,10. Onderstaand ziet u de verdeling.

- Giro Adventactie € 335,00
- Collectezuilen in de kerk € 207,30
- Kerstmarkt, na aftrek kosten € 411,80
- Per giro of bank ontvangen € 195,00

Dit bedrag is geheel bestemd voor Mieścisko (Sarbia). In afwachting van de ontwikkelingen daar, is dit bedrag vastgezet op de rekening van het parochiële charitasfonds.

Mieścisko tripje van Jet en Hedy.

13 oktober – 17 oktober 2004.

Daar zaten wij dan 's morgens om half 7 in de auto richting Mieścisko. Eindelijk was het dan zover. Eigenlijk zou het een voorjaarsreisje worden, wij waren nieuwsgierig naar de flora. Wij kennen Polen eigenlijk alleen van het late najaar, maar zoals het altijd gaat, kan de één wel als de ander druk bezet is. Ook hadden wij rekening te houden met Lidka. Zij is n.l. lerares in een druk gezin met man, 3 pubers, ouders en schoonouders.

Enfin, met een flinke pot koffie en lekkere broodjes gaan wij op weg, want we wilden dolgraag voor donker bij ze arriveren.

Door Duitsland liep het gesmeerd, even getankt, een plaspauze en op naar de grens. Wat fijn ook daar geen stop, geen controle dus en heerlijk weer. Na de nodige omleidingen in Polen (zij zijn groots bezig met de infrastructuur van de wegen) kwamen wij voor donker om kwart over 5 aan.

Een warm welkom met de nodige taarten, herbata, wijn, soep, warm eten en de nodige praat, op tijd naar bed, want het worden drukke dagen. Wij bezochten Poznań met z'n prachtige museum, grote markt, leuke winkels en de vele galerieën.

Zeker de moeite waard is Gniezno, achter de grote kerk is ook nog een museum met kostbare juwelen van de kerken en prachtige heilig beelden in hout en steen. In Wągrowiec zijn wij de witte kerk binnen geweest waar onder de kerkvloer diverse ingemetselde priesters begraven liggen. Deze kerk is hard aan restauratie toe, met name het dak is in een slechte conditie.

In deze kerk werden in de Ite wereldoorlog medicamenten verstoep en slachtoffers verpleegd.

Onze avonden brachten we door met de vele mensen, die wij daar hebben leren kennen de afgelopen jaren.

Het was een geweldig, gezellig weekje en wij hebben dan ook besloten om eind april echt de lente daar te gaan proeven. Wij kunnen het bijna niet afwachten.